

Kommunedelplan oppvekst

2025-2033

Kommunedelplan oppvekst 2025-2033

1	Oppvekstplanen oppsummert	3
2	Om kommuneplanen og oppvekst	5
2.1	Kommuneplanens samfunnsdel og oppvekst	5
2.2	Arealplaner og oppvekst	5
2.3	Handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett	5
2.4	Strukturutredning	5
2.5	Forebyggende plan - «Oaggi muv/Gjør meg trygg II»	5
2.6	Kommunal beredskap	5
3	FNs bærekraftsmål for oppvekst i kommunen vår	6
4	Barnets beste	8
4.1	Et grunnleggende hensyn	8
4.2	Barnesyn og medvirkning	8
4.3	«Barnets beste»-vurdering	8
4.4	Samiske barn og unge	8
4.5	Barnas framtid	8
5	Trygge familier og helsefremmende oppvekst	10
5.1	Innledning	10
5.2	Delmål og strategier	11
6	Inkluderende barnehager og skoler som gir god opplæring	15
6.1	Innledning	15
6.2	Delmål og strategier	16
7	Møteplasser og aktiviteter i fritiden	20
7.1	Innledning	20
7.2	Delmål og strategier	21
8	Planen som kompass og grunnlag for videre samhandling	25

1 Oppvekstplanen oppsummert

Kommunedelplan for oppvekst er en del av Hamarøy kommunes overordnede planverk, og utfyller kommuneplanens samfunnsdel og arealdel på temaer som har med barn og unge å gjøre.

OPPVEKSTPLANEN VÅR BESTÅR AV:

- «Barnets beste» som grunnleggende hensyn og overordnet arbeidsprinsipp
- tre satsinger som dekker hele oppveksten fra livets begynnelse til og med fylte 18 år:
  - 1) trygge familier og god helse
  - 2) gode barnehager og skoler
  - 3) møteplasser og aktiv fritid
- fem gjennomgående temaer, som vises i sirklene i figuren på neste side. De gjennomgående temaene er lovfestede og/eller viktige for barn og unges utvikling

Hver satsing har et sett med delmål og strategier knyttet til seg, etter samme lest som kommuneplanens samfunnsdel 2022–2033.

PLANEN SKAL VIDERE:

- konkretisere hva som menes med «barnets beste», «barns medvirkning» og «barnesyn»
- i tråd med krav i lovverket bidra til å styrke samhandlingen til beste for barn
- være et grunnlag for kommende utredninger om utvikling av oppvekstfeltet, valg av faglige modeller og valg av strukturer
- være et grunnlag for kommunens nye plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsutfordringer, i samsvar med regjeringens oppvekstreform
- konkretisere ansvaret Hamarøy har som samisk språkforvaltningskommune

Grunnleggende prinsipp:

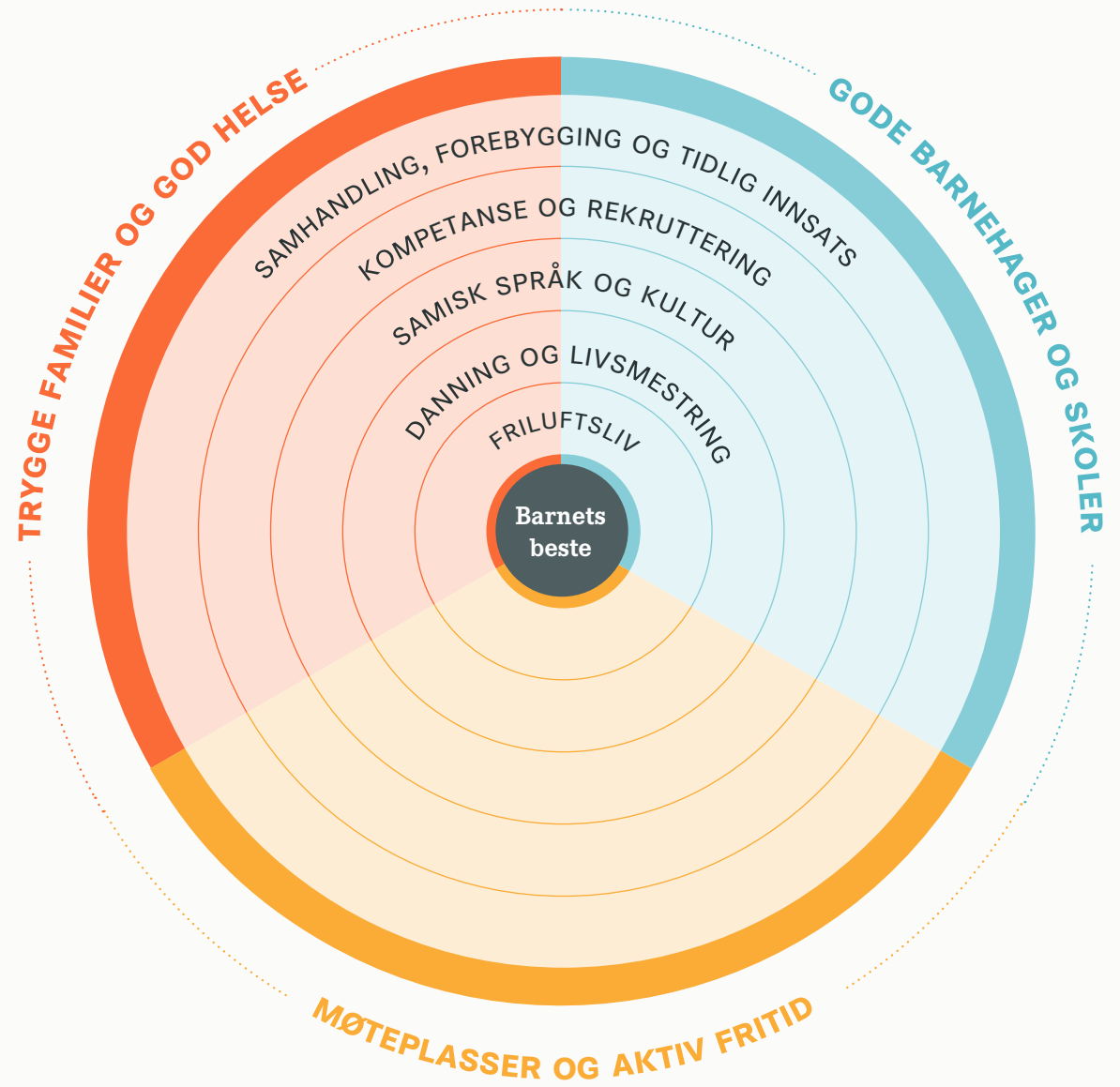
- Barnets beste

Satsinger - som sammen dekker barnets oppvekst:

- Trygge familier og god helse
- Gode barnehager og skoler
- Møteplasser og aktiv fritid

Temaer på tvers av satsingene:

- Samhandling, forebygging og tidlig innsats
- Kompetanse og rekruttering
- Samisk språk og kultur
- Danning og livsmestring
- Friluftsliv

2

Om kommuneplanen og oppvekst

2.1 Kommuneplanens samfunnsdel og oppvekst

Kommunedelplan for oppvekst er en del av kommunens overordnede planverk, og utfyller kommuneplanens samfunnsdel og arealdel på temaer som har med barn og unge å gjøre.

Oppvekstplanen følger opp og utdyper disse delene av samfunnsdelen:

- Hovedmålsettingene *Bolyst og blilyst* samt *Samarbeid og samskaping*
- Hábmera suohkan - Hamarøy kommunes samiske grunnsyn
- Satsingsområdet *Barn og unge voksne*
- Satsingsområdet *God helse og livskvalitet*
- Satsingsområdet *Kultur*
- Satsingsområdet *Steds- og boligutvikling*
- Satsingsområdet *Mangfold og likeverd*
- Plantema *Flyktninger og innvandrere*

2.2 Arealplaner og oppvekst

Kommuneplanens arealdel og områderegeringsplanene har betydning for oppvekst fordi disse planene inneholder de arealmessige rammene for barn og unges aktiviteter, ferdsel mv. Arealplanene er viktig også for transport, trafiksikkerhet, miljø, friluftsliv og kultur.

2.3 Handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett

Kommunestyret i Hábmera suohkan / Hamarøy kommune vedtar årlig årsbudsjett og økonomiplan for de fire kommende årene. Økonomiplanen skal være handlingsdel for både samfunnsdelen og oppvekstplanen, og peker ut hvilke delmål, strategier og tiltak som skal prioriteres på kort og mellomlang sikt. Samfunnsdelen og oppvekstplanen utløper samtidig, i 2033, for at den fremtidige rulleringen skal kunne skje på en koordinert måte.

2.4 Strukturutredning

Kommunedelplanen for oppvekst skal følges opp av en strukturutredning for framtidens barnehager og skoler, samt for infrastruktur (bibliotek, kantine, anlegg for fysisk aktivitet, skolegårder, lekeplasser, trafikal tilrettelegging mv.) som må være i nær tilknytning til oppvekstenhetene. Strukturutredningen forventes å bli en kompleks utredning med en rekke faktorer til vurdering.

2.5 Forebyggende plan – «Oaggi muv / Gjør meg trygg II»

Oppvekstplanen skal følges opp med en plan for kommunens arbeid med å forebygge at barn og unge blir utsatt for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer, jf. barnevernsloven § 15-1 annet ledd. Denne forebyggende planen skal bygge videre på dagens planverk, som er «Oaggi muv / Gjør meg trygg». Planen skal tilpasses Hamarøys egenart, utfordringer og muligheter.

2.6 Kommunal beredskap

Det kommunale beredskapsplanverket skal inneholde en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Videreutvikling av infrastruktur og tjenester for oppvekst skal ta hensyn til samfunnssikkerhet og beredskap.

3

FNs bærekraftsmål for oppvekst i kommunen vår

Kommunedelplanen for oppvekst følger opp og bidrar til å nå spesielt fire av FNs bærekraftsmål:

- *God utdanning* er en nøkkelkvalitet innen oppvekst, og er det av bærekraftsmålene som står barns utvikling nærmest.
- *God helse og livskvalitet* er også overordnede målsettinger for alle som arbeider med barns utvikling.
- Vi skal bidra til at alle barn får være den de ønsker å være, og at de kan leve ut alle sider av seg selv uten å bli diskriminert. Bærekraftsmålet *Mindre ulikhet* er derfor et av de fire bærekraftsmålene.
- Det siste målet vi har valgt å følge opp, er *Samarbeid for å nå målene*. Det er både et lovpålegg i Norge og en viktig forutsetning for at vi skal lykkes med oppvekst.

Vi
må motivere de
unge til skolegang
og deltakelse.

UNGDOMSRÅDETS LEDER
UNDER POLITISK VERKSTED
(2025)

Lek har fått betydelig plass i denne planen. De positive effektene av lek er større og viktigere enn folk flest tenker over til daglig, både fysisk, kognitivt, sosialt og emosjonelt. Vi mener barna kan og bør leke mer, både inne og ute.

4

Barnets beste

4.1 Et grunnleggende hensyn

FNs barnekonvensjon artikkel 3 sier at barns beste skal være det grunnleggende hensynet i alle handlinger som berører barn. Det samme er nedfelt i Grunnloven § 104: «Ved handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»

At et hensyn er grunnleggende, innebærer at det har forrang når det skal vurderes opp mot andre hensyn.

4.2 Barnesyn og medvirkning

FNs barnekonvensjons artikkel 12 gjelder barns rett til medvirkning. Barn skal gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ. Grunnloven § 104 sier at barn «har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling». Hamarøy kommune har eget ungdomsråd, som er et lovpålagt medvirkningsorgan. Vi skal legge godt til rette for deres arbeid.

Opplæringsloven sier at elevene har rett til medvirkning, og til å ytre meningene sine fritt. Skolen skal legge til rette for at alle elevene skal kunne ytre seg om skolens virksomhet, og oppmuntre dem til å delta i skoledemokratiet. Skolens demokrati skal være organisert, som hovedregel ved klasse- og elevråd. Elevers deltagelse i skoledemokratiet er frivillig og krever ikke samtykke fra foreldrene.

Ifølge barnehageloven har barn i barnehagen rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv.

4.3 «Barnets beste»-vurdering

FNs barnekonvensjons artikkel 3, «Til barnets beste», slår fast at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer.

FNs komité for barns rettigheter har i sine kommentarer til artikkel 3* formulert at følgende momenter bør inngå i en vurdering av hva som er «barnets beste»: *barnets synspunkter, barnets identitet, bevaring av familiemiljø og relasjoner, omsorg, beskyttelse og sikkerhet for barnet, barnets sårbarhet, barnets rett til helse, barnets rett til utdanning.*

Denne planen bygger på en overordnet barnets beste-vurdering som tar hensyn til kunnskapsgrunnlaget om oppvekst i kommunen vår, lovpålagte forhold samt våre egne utredede satsinger, delmål og strategier.

4.4 Samiske barn og unge

Hábmera suohkan / Hamarøy kommune er en del av forvaltningsområdet for samisk språk. Det innebærer en ekstra forpliktelse til å ivareta og tydeliggjøre hvordan samiske barns rettigheter og interesser ivaretas.

4.5. Barnas framtid

FN er navet i det internasjonale samarbeidet om grunnleggende verdier som menneskerettigheter, demokrati og fred samt klima- og miljøutviklingen. Disse verdiene har vært selvfølgelige for oss i Norge i mange år, men utfordres nå av krefter som søker å reversere betydningen av dem. Vi må ruste barna våre for diskusjoner om og forståelse av grunnleggende verdispørsmål. Å tilføre barn og unge evne til å reflektere rundt grunnleggende spørsmål kan synes mer nødvendig for dannelse enn på lenge.

*General Comment nr. 14, pkt. 52 (2013)

”
Nordmenn er nordlendinger, trøndere, sørlendinger – og folk fra alle de andre regionene. Nordmenn har også innvandret fra Afghanistan, Pakistan og Polen, Sverige, Somalia og Syria.

Mine besteforeldre innvandret fra Danmark og England for 110 år siden.

Det er ikke alltid så lett å si hvor vi er fra, hvilken nasjonalitet vi tilhører. Det vi kaller hjem, er der hjertet vårt er – og det kan ikke alltid plasseres innenfor landegrensene.

Nordmenn er unge og gamle, høye og lave, funksjonsfriske og rullestolbrukere. Stadig flere er over hundre år.

Nordmenn er rike, fattige og midt imellom. Nordmenn liker fotball og håndball, klatrer fjelltopper og seiler – mens andre er mest glad i sofaen.

Nordmenn er engasjert ungdom og livserfarne gamle. Nordmenn er enslige, skilte, barnefamilier og gamle ektepar. Nordmenn er jenter som er glad i jenter, gutter som er glad i gutter, og jenter og gutter som er glad i hverandre.

”

KONG HARALD V, 2016.

Teaterøving: Hábmera suohkan / Hamarøy kommune har gode tilbud innen kreative aktiviteter, og ditto dyktige utøvere. Her fra en oppsetning på Hamarøy bygdetun med Hamarøy kulturskoles dramagruppe.

5

Trygge familier og helsefremmende oppvekst

5.1 Innledning

Vi skal fremme barn og unges psykiske og fysiske helse, utvikling, medvirkning og livsmestring. Dette skal gjøres gjennom forebygging, tidlig innsats og en helhetlig tilnærming som inkluderer lek, fysisk aktivitet, god bokvalitet og sunt kosthold. For ungdom som bor i bofellesskap eller alene på hybel, skal det særlig legges vekt på psykisk og fysisk helse og adgang til gode kommunale helsetjenester.

Minoritets- og urfolksperspektivet er viktig. Vi skal sikre at barn med ulike bakgrunn får en inkluderende, respektfull og helsefremmende oppvekst. Innsats for samisk språk og kultur er grunnleggende for å møte behovene til samiske barn og unge.

Trygge, lekne og universelt utformede miljøer, både innendørs og utendørs, skal bidra til økt aktivitetsnivå. Vi skal legge stor vekt på å inkludere alle barn i aktiviteter, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn og funksjonsnivå. Barn som vokser opp i fattigdom, skal prioriteres slik at de får likest mulig forutsetninger som andre barn.

Kommunens tjenester skal jobbe systematisk for å hjelpe barn og unge med å bli bevisst rundt grensesetting, gode og vonde berøringer og hemmeligheter. (Ref. punkt 2.5 – «Oaggi muv / Gjør meg trygg II».) Tilrettelegging for mer friluftsliv for barn og familier er et naturlig strategivalg i en kommune med våre forutsetninger.

Forsterket samarbeid og dialog mellom foresatte, pedagoger og ulike helsetjenester, vil styrke familienes evne til å ta gode valg for seg selv. Forsterket samhandling skal bidra til å forebygge utenforskap og tidlig fange opp og bistå sårbare barn og familier.

Hábmera suohkan / Hamarøy kommune, i samarbeid med Salten friluftsråd, har i flere år arrangert friluftsskole om sommeren for barn i alderen 10–13 år, med overnatting ved Stall Eivik.

5.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Lek for å fremme barns utvikling, læring og sosiale ferdigheter

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- styrke kompetansen blant foresatte og kommunens ansatte om lekens egenverdi og lekens verdi for barns utvikling
- reflektere mer over hvordan lek kan bli en større del av hverdagen
- skape lekne læringsmiljøer som er tilrettelagt for strukturert og ustrukturert lek og utforskning, innendørs som utendørs

Variert og sunt kosthold hele livet

- ha økt, tverrfaglig og kontinuerlig innsats for å utjevne sosioøkonomiske forskjeller i kosthold, samt forebygge livsstilssykdommer
- styrke fagkunnskap om kosthold og ernæring hos foresatte, med tanke på å forebygge uhelse
- styrke kompetansen innen “mat og helse” i skolene og blant foreldrene
- utrede varme og/eller kalde måltider i barnehager og skoler, med eller uten foreldrebetaling

Fysisk aktivitet og helse for å sikre gode vaner og forebygge livsstilssykdommer hele livet

- satse som foregangskommune innen helårs, enkelt friluftsliv for alle
- legge til rette for at alle barn uavhengig av funksjonsnivå kan inkluderes i fysiske aktiviteter i barnehager, skoler og nærområder
- tilstrebe universell utforming av uteområder både i og utenfor skoler og barnehager, som muliggjør fysisk utfoldelse og friluftsliv for alle
- legge til rette for trygg transport og “hjertesoner” rundt skolene og barnehagene, og tilstrebe en satsing på sykkel- og barnevognskur og gang- og sykkelveier
- sikre tilgang til organisert og uorganisert aktivitet for alle, uavhengig av sosioøkonomisk status og transporttilbud
- gjennomføre aktiviteter i skolens ferier for at flere barn skal få et tilbud om positive opplevelser i feriene
- veilede foresatte i betydningen av fysisk aktivitet blant barn

5.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Psykisk helse og høy livskvalitet

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- hjelpe barn og foreldre med å bli bevisste rundt grensesetting
- ta i bruk undervisningsprogrammer i skolene som øker kunnskapen om psykisk helse
- fremme et trygt og inkluderende miljø som forebygger mobbing, diskriminering og andre former for negativ adferd med bakgrunn i etnisitet, språk, funksjonsgrad, kjønn, legning mv.
- sikre god bokkvalitet, også for unge på hybel
- opprette og videreføre sosiale møteplasser som styrker fellesskapet
- gi ulike lavterskeltilbud til familier, barn på institusjon og aleneboende ungdom, for å utjevne sosioøkonomiske forskjeller
- øke fagkompetansen på minoritetshelse og traumebehandling i helsestasjonene
- sikre kontinuitet av og høy faglig kompetanse for fagpersonell som jobber med barn og unges fysiske og psykiske helse
- sikre kontinuitet og tverrfaglighet i rusforebyggende arbeid
- sørge for en faglig og tilgjengelig bibliotekstjeneste for barn og unge
- øke kunnskap og bevissthet om verdien av å lese og bli lest for

Minoritets- og urfolksperspektivet

- etablere mentorordning hvor rollemodeller kan gi støtte til barn og unge, både faglig og sosialt
- legge til rette for mangfold og inkludering, samt møteplasser, uavhengig av etnisitet, språk, dialekt, funksjonsgrad, kjønn, legning mv.
- øke bevisstheten om kulturelle forskjeller gjennom opplæring for ansatte og frivillige, som styrker kultursensitiviteten

5.2 Delmål og strategier

Hábmera nuorajráde / Hamarøy ungdomsråd deltok på demokrativerksted på Utøya i desember 2025.

DELMÅL

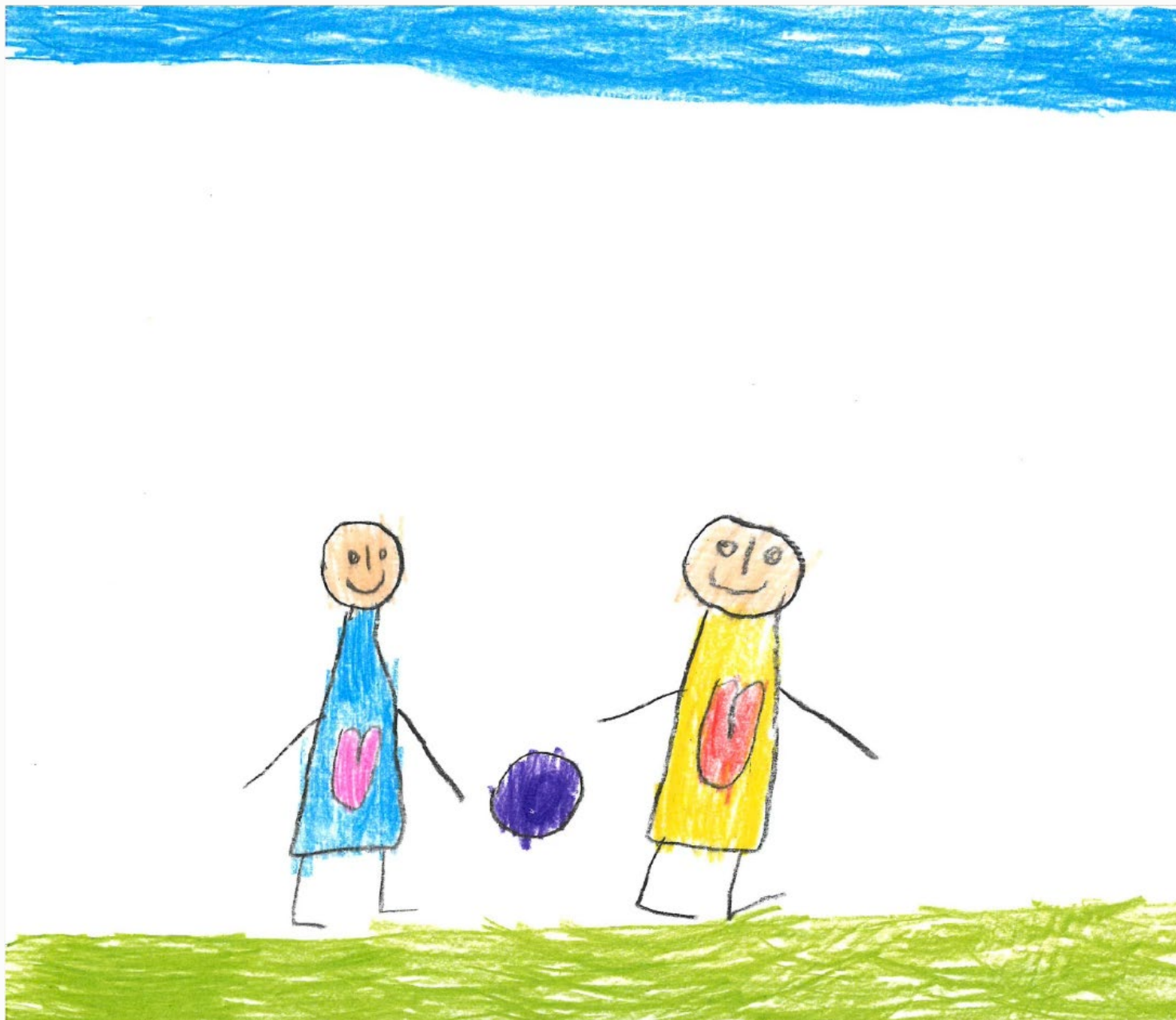
Minoritets- og urfolksperspektivet (forts.)

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- sikre kontinuitet i arbeidet med sannhet og forsoning
- styrke samisk språk, identitet og kultur i hele kommunen
- styrke helsestasjonen, skolehelsetjenesten og tjenestene for psykisk helse og rus, som tar hensyn til kulturelle og språklige behov
- sikre fagkompetanse gjennom å rekruttere og beholde ressurser med samiskspråklig kompetanse
- legge til rette for at barn med ulik bakgrunn kan være trygge på egen identitet

Aktiv deltakelse og medbestemmelse i barn og unges liv

- legge til rette for at ungdomsrådet reflekterer mangfoldet av de unge
- skape trygge rom for meningsutveksling og reell medvirkning

T.v.: Barnetegning fra medvirkningen.

Den årlige karrieredagen samler både ungdommer, næringsliv og utdanningsinstitusjoner fra regionen i Hamarøyhallen. Elever fra videregående skole er en viktig del av målgruppen for arrangementet.

6

Inkluderende barnehager og skoler som gir god opplæring

6.1 Innledning

Et hovedmål for de kommunale tjenestene er å legge til rette for barns muligheter for lek, læring, dannelse, livsmestring og god helse. Den viktigste forutsetningen for at barn skal lære, er opplevelsen av å være en del av et fellesskap, trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Barnehager og skoler spiller en nøkkelrolle i å forme framtidens innbyggere ved å gi alle like muligheter, uavhengig av bakgrunn, forutsetninger eller behov.

Gjennom denne planen styrker vi arbeidet med inkludering og fellesskap i barnehager og skoler, med særlig vekt på tidlig innsats, samisk språk og kultur, samt samarbeid med hjemmene og lokalsamfunnet. Vi skal tilrettelegge for helhetlige tjenester som er fysisk tilgjengelige, sosialt inkluderende og faglig tilpasset den enkeltes behov.

Kommunen erkjenner fagmiljøenes betydning for tjenestenes kvalitet, og behovet for å samle ressursene i større fagmiljøer med kompetanse og kapasitet til å levere et komplett tilbud til barn som trenger særskilt tilrettelegging og kompetanse. Kommunen skal tilpasse skolestrukturen til dette, og med trinnstørrelser som styrker barnas sosiale muligheter. Administrasjonen har anbefalt minst 50-70

elever pr. skole, kommunestyret mener det kan aksepteres et noe lavere tall. For barnehager skal det være minimum 12 plasser som utgangspunkt for utredning. For både skoler og barnehager skal nedleggelse og opprettelse eventuelt vedtas etter utredninger som omfatter et bredere beslutningsgrunnlag enn antall elever og barn alene.

Hábmera suohkan / Hamarøy kommune er vertskap for Nuortta-Sáltto joarkkaskávllá / Nord-Salten videregående skole. Det innebærer et ansvar for å levere gode helse-tjenester, og å bidra til at elevene får gode hybler og en sosial og givende fritid. Vi samarbeider med Nordland fylkeskommune og skolen selv om elevenes velferd, karrieremuligheter og andre muligheter i lokalsamfunnet vårt.

Hábmera suohkan / Hamarøy kommune samarbeider om pedagogisk-psykologiske tjenester og barnevern med Bodø kommune, som er vertskommune for begge tjenestene (pr. 2025). Helse- og miljøtilsyn Salten IKS ivaretar oppgaven som barnehagemyndighet i samarbeid med alle Salten-kommunene (pr. 2025). Vi har et ansvar for å følge opp samarbeidene og bidra til at tjenester leveres til barnets beste.

6.2 Delmål og strategier

Trygt, inkluderende og utviklende leke- og læringsmiljø

DELMÅL

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- tilrettelegge for leke- og læringsmiljøer som fremmer inkludering, trivsel og vennskap, også på tvers av språklige og kulturelle forskjeller, religion, legning og funksjonsvariasjoner
- fremme frilekens egenverdi i både barnehage og skole
- tilstrebe at alle skolene har sosiale rom og fellesarealer som er tilstrekkelig store til at flere trinn eller hele skolen kan samles til ulike aktiviteter – for læring og sosialt samvær
- involvere barn og unge aktivt i beslutningsprosesser og leke- og læringsaktiviteter gjennom medvirkning
- fremme et leke- og læringsmiljø som reflekterer og verdsetter barn og unges kulturelle og språklige bakgrunn
- ha rutiner for undersøkelser og observasjon. Ha plan for tiltak og aktiviteter som forebygger diskriminering, rasisme, mobbing, krenkelser og utestenging
- styrke det enkelte barns evne til å håndtere utfordrende situasjoner
- styrke barnets begrepsapparat for å kunne snakke om følelser, konflikter og vanskelige temaer
- fremme bruken av natur og friluftsliv for å styrke relasjonsbygging og barns mestringfølelse
- samarbeide nært og godt med heimen om normer og verdier, og om de gode grepene for en trygg og god oppvekst
- sørge for at formålsbygg og infrastruktur for oppvekst videreutvikles til godkjent standard mht. universell utforming, helse, miljø og sikkerhet samt funksjonalitet
- styrke samarbeidet mellom barnehagene og skolene på tvers i kommunen, eksempelvis gjennom felles aktivitetsdager og prosjekter
- samhandle med Hamarøy kulturskole for å bruke kunst og kultur i arbeidet med å styrke læringsmiljøet for enkeltelever, klasser og skoler
- finne alternativer der vanlige utdanningsløp ikke fører fram hos den enkelte

6.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Trygt, inkluderende og utviklende leke- og læringsmiljø (forts.)

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- Det må jobbes med å bevisstgjøre barn og unge på hva utenforskap, utestenging og ensomhet er. Man må øke forståelsen for hva konsekvensene av disse tingene kan være, og forståelse for å inkludere alle uavhengig av forskjellige interesser.

Tidlig innsats

- sikre tidlig observasjon og kartlegging av barnets utviklingsbehov for å kunne tilby tilpasset støtte
- sikre rutiner for tidlig kartlegging av barns språklige, sosiale og emosjonelle utvikling
- veilede foreldre om barns trivsel, læring og utvikling i samarbeid med helsetjenester og fagpersoner
- tilby lavterskeltiltak for barn som trenger ekstra støtte, i tett samarbeid med Statped, pedagogisk-psykologiske tjenester og helsetjenester
- utvikle forebyggende programmer som legger vekt på fysisk og psykisk helse, mestring, sosial kompetanse og skolevegring
- utrede muligheten for å engasjere en skolelos/ungdomslos

Drag skole som lulesamisk profilskole

- gi mandat til en administrativt ledet utrednings- og arbeidsgruppe for å etablere Drag skole som lulesamisk profilskole, om mulig innen 2027, herunder vurdere om «profilskole» er den mest hensiktsmessige betegnelsen
- innlede dialog og samarbeid om profilskolen med relevante aktører som Sametinget, Árran, Nord universitet, Utdanningsdirektoratet, Nordland fylkeskommune, Statsforvalteren i Nordland, Utdanningsforbundet mfl.
- innhente erfaringer fra andre profilskoler
- arrangere et profilskoleverksted med bred deltakelse
- undersøke alle typer finansielle konsekvenser av profilskolen, samt muligheter for å finansiere forprosjekt, utredninger, etableringsprosessen og driften

6.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Samisk språk og kultur (utenom profilskole)

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- legge samiske verdier og tradisjoner til grunn i det daglige pedagogiske arbeidet, samt legge til rette for at lulesamisk språk kan brukes i hverdagen
- opprettholde og om mulig øke andelen barn med samisk språk i skolen
- styrke Viejega AS som en enspråklig lulesamisk barnehage
- støtte videreføring av Rádnastallam som arena for lulesamisk språk
- sikre at opplæring på samisk skjer etter sterke språkmodeller
- bidra til utvikling av lulesamiske læremidler og digital teknologi på lulesamisk

Livslang læring

- tilpasse opplæring slik at alle barn og elever opplever mestring og utvikling, uavhengig av forutsetninger
- legge til rette for mestring og læring ved å skape arenaer for både praktisk og teoretisk utvikling, særlig ved bruk av naturen, nordnorsk kultur og tradisjoner
- bidra til at skoleelever kan tilegne seg digitale ferdigheter på en trygg måte
- fremme kildekritisk tenkning blant de unge
- utrede et Newton-rom i samarbeid med næringslivet, der teknologi, kunstig intelligens (KI) og innovasjon brukes aktivt for å styrke realfagsopplæringen
- sikre trygge og kunnskapsbaserte overganger barnehage–grunnskole og grunnskole–videregående gjennom gode samarbeidsrutiner mellom enhetene, der også samisk språk og kultur står i sentrum
- fremme entreprenørskap, kreativitet og samarbeid mellom barnehage, skole og lokalsamfunn

6.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Livslang læring (forts.)

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- samhandle med næringslivet om praksisplasser, fagopplæring, sommerjobber og rekruttering
- styrke lesesatsingen i barnehager og skoler i samarbeid med bibliotekjennesten og Sametingets lulesamiske litteraturformidler
- etablere rutiner for å fremme alle barn sitt språk og kultur i barnehage- og skolehverdagen

Kontinuitet og kvalitet i tjenesten

- satse på etter- og videreutdanning for pedagogisk personale
- stimulere til kompetanseheving og utdanning for ufaglærte
- utrede strategiske kompetanseplaner på system- og individnivå
- vurdere å øke tilleggskompetanse i form av miljøterapeuter, psykososial kompetanse, spesialpedagogisk kompetanse og annen spisskompetanse
- sikre kompetanseutvikling innen inkluderende pedagogikk, mangfoldsledelse, vold-, overgrep- og rusproblematikk, samt sikkerhet og beredskap
- styrke det videregående opplæringstilbudet i Hamarøy og Nord-Salten

7

Møteplasser og aktiviteter i fritiden

7.1 Innledning

Barn og ungdom i Hábmer/Hamarøy er en mangfoldig gruppe. Noen har bodd her hele livet og har store deler av familien sin her. Andre har flyttet hit fra andre land eller steder i Norge. Alle har ulike forutsetninger. Vi søker å skape et samfunn der alle barn og unge, uavhengig av bakgrunn og funksjonsnivå, har like muligheter til å delta, utvikle seg og trives. Mangfold er en berikende kilde til kreativitet, innovasjon og gjensidig læring. Mangfold innebærer også krav om inkluderende og tilpassede tilbud for alle.

Organiserte fritidsaktiviteter bidrar til å utvikle sosiale ferdigheter, selvtillit og positive relasjoner utenfor skole og hjem. For barn som opplever utfordringer ellers, kan fritidsaktivitet være en kilde til mestring, glede og tilhørighet.

Kultur, idrett og frivillighet er limet i lokalsamfunnet, og skaper møteplasser, samhold, tilhørighet og trivsel. Kultur, idrett og frivillighet fremmer god helse, skaper et rikere samfunn og styrker danning og livsmestring blant de unge. Kommunen vår har gode forutsetninger for helårs, variert friluftsliv. Vi skal styrke friluftslivet for barn, unge og

foreldre fordi det er helsebringende og sosialiserende. Naturen er en god mestringsarena. Både nordnorsk og samisk kultur og identitet er knyttet til tradisjonell naturbruk.

Som eneste forvaltningskommune der lulesamisk er offisielt språk, skal vi bidra til å bevare og fremme samisk kultur og språk. Vi trenger tilbud der samiske og andre barn og ungdommer kan møtes og lære, utforske og dyrke det lulesamiske språket, samisk kulturarv og samisk identitet.

Mange barn og ungdom i Hábmera suohkan / Hamarøy kommune har et nært forhold til naturen, friluftsliv og høsting. Tegningen er fra en av barnehagene og viser fisking fra båt.

7.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Alle barn og unge skal kunne delta på minst én organisert fritidsaktivitet

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- invitere de unge til dialog og samarbeid om nye, innovative og spennende fritidstilbud
- arbeide med barrierer for deltakelse, herunder familiers økonomi
- ta i bruk ulike støtteordninger for å sikre barn og ungdoms deltakelse, uavhengig av deres sosioøkonomiske bakgrunn
- styrke transporttilbudet gjennom å videreutvikle vanlige fylkeskommunale bussruter, «Ándáris bussa - Andreas buss», tilrettelegge bedre for syklister og fremme foreldrekjøring
- styrke kommunikasjon og markedsføring om tilbud og aktiviteter overfor barn, unge og foresatte
- informere nylig tilflyttede innbyggere om kommunens fritidstilbud for barn og familier
- utrede tiltaket “aktivitetsvenn”, med mål om aktiv deltakelse i fritids-, idretts- og kulturliv
- tilby lavterskel tilbud i meråpne skoler og gymsaler/haller
- videreutvikle BUA – gratis utlån av utstyr til sport og friluftsliv – for å utjevne sosiale forskjeller, samt skape BUA Aktiv som ny aktivitetsarena

Ungdom som ressurs

- oppfordre ungdom til selv å ta ansvar for planlegging og gjennomføring av aktiviteter, med voksne som støttespillere, veiledere og mentorer
- fremme at voksne skaper trygge rammer og tilrettelegger for læring og utvikling
- gi ungdommer reell stemme i beslutningsprosesser
- oppfordre lag og foreninger til å gi ungdom styreplasser, og la ungdom planlegge og lede aktiviteter
- styrke ungdomsrådet for å øke deltakelsen og påvirkning blant ungdom

7.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Videreutvikle friluftsliv som en sosial aktivitet og naturen som en kulturarena

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- sikre at bygdesentrene har mindre enn 500 m til en merket tursti, som også leder til gapahuk, grillhytte, bålsted eller annet naturlig møtested
- legge til rette for kulturarrangementer i naturen
- støtte videreutvikling av Ulsvågskaret som skiarena og universelt tilrettelagt aktivitet
- styrke opplæring i å samle, fange og utnytte naturens ressurser
- innføre sommerskole med friluftsliv
- legge til rette for at unge kan delta på Basecamp Salten og tilsvarende arrangementer utenfor kommunen
- styrke minoritetsforeldrenes kunnskap om friluftsliv, slik at de kan støtte egne barns friluftaktiviteter

Hamarøy kulturskole som fritidstilbud og møteplass

- være en pådriver for mangfold og inkludering blant de unge
- tilstrebe et bredt fagtilbud, lav elevkontingent og friplasser til familier med lav inntekt
- beholde og utvikle gode tilbud knyttet til lulesamisk språk og kultur
- samarbeide med flyktningtjenesten for å kunne tilby et relevant tilbud til enslige mindreårige flyktninger og barnefamilier
- utrede mulighetene for å videreutvikle Den kulturelle skolesekken (DKS)

Bibliotekstjenesten som fritidstilbud og møteplass

- styrke arbeidet med lesing i skolen og på fritiden
- videreutvikle biblioteket som en uavhengig møteplass og arena for samtale og debatt, også for barn og unge
- videreutvikle biblioteket som språk-, mangfolds-, og inkluderingsarena

7.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Bibliotekstjenesten som fritidstilbud og møteplass (forts.)

- tilby lørdagsåpent bibliotek om vinteren som lavterskel møteplass
- samarbeide med lulesamisk litteraturformidler på Sametingets bibliotek om et tilbud til samiskspråklige barn og ungdom
- vurdere bibliotekstjenestens struktur i forbindelse med skolestruktur
- samarbeide med fylkeskommunen om bibliotektilbud for vgs-elever

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

Andre kommunale ungdomstilbud

- sikre medvirkning og medbestemmelse for barn og unge om tilbud gjennom etablerte rutiner og ungdomsråd
- tilby varierte kulturaktiviteter gjennom ungdomskubbene
- tilrettelegge for sosiale møtesteder i tilknytning til arenaer for organiserte fritidsaktiviteter, f.eks. ved idrettsanlegg
- tilrettelegge for at våre ungdommer får treffe ungdommer fra andre kommuner i sosial, idrettslig eller kulturell sammenheng
- prioritere ressurser og sikre kompetente ansatte med relevant fagbakgrunn

Idretten som arena for inkludering, utvikling

- sikre egnede anlegg for idrett og fysisk aktivitet i areal- og anleggsplanlegging
- tilstrebe lav leie eller gratis tilgang til gymsal og haller for unge under 18 år
- legge til rette for konkurranser og aktiviteter på tvers av bygder og kommuner
- arbeide for tilskudd til idretten
- stille krav til idrettslag om forebygging av utenforskap og tilrettelegging
- utrede ny flerbrukshall på Drag

7.2 Delmål og strategier

DELMÅL

Samhandling med frivillige lag og foreninger

FOR Å NÅ MÅLENE SKAL VI:

- utrede og vedta en frivillighetsstrategi
- sikre tilrettelagte lokaler for frivillige lag og foreninger
- Frivilligsentralen skal være et kompetansesenter og bidra til nettverksbygging for frivilligheten.

Samhandling og samskaping mellom aktører

- samhandle med og benytte kompetansen og lokalitetene til museer som Hamsunsenteret, Árran lulesamiske senter og andre kulturaktører
- samhandle med kirken og benytte dens kompetanse og lokaler
- samhandle med lokalt næringsliv for å berike og utvide fritids- og kulturtilbudet

8

Planen som kompass og grunnlag for videre samhandling

Denne kommunedelplanen beskriver Hábmera suohkan / Hamarøy kommunes ambisjoner og målsettinger for oppvekst, og hvordan vi skal skape fremtiden. Den skal være kommunestyrets, fagfolkenes, frivillighetens og familienes kompass og styrke i arbeidet med å utvikle trygge og inkluderende miljøer i barnehager og skoler, og overalt ellers hvor barn lever livene sine.

Sannhet og forsoning er fortsatt et utviklingsområde i kommunen vår (2025). Kommunedelplanen for oppvekst legger til rette for, sammen med samfunnsdelen, en god oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport (2023) fordi samisk språk og kultur styrkes.

En plan kan ikke besvare alle spørsmål om oppvekst som måtte dukke opp i fremtiden. Både det globale, nasjonale og lokale samfunnet endrer seg raskt, og det oppstår stadig nye utfordringer. Både kommunen, frivilligheten og foresatte er best tjent med å legge det gode arbeidsprinsippet samhandling til grunn for den fortsatte videreutviklingen av oppvekst i Hábmer/Hamarøy.

Fra medvirkningen med barn og unge.

Veien videre

Hamarøy kommunes kommunedelplan for oppvekst er sluttbehandlet. Planen er vedtatt med en varighet på åtte år (2025–2033), og utviklingsarbeidet i kommunens oppvekstsektor fortsetter med planen som plattform.

I den umiddelbare oppfølgingen er det særlig to områder som det skal jobbes med:

- strukturmelding for barnehager og skoler
- plan for forebygging av omsorgssvikt

Kommunen takker alle gode bidragsytere for innspill til oppvekstplanen: barn og voksne internt i kommunen, samarbeidspartnere i og utenfor egen kommune og eksterne myndigheter som har gitt gode høringsinnspill.

03.10.2025

Elin Eidsvik

KOMMUNALLEDER FOR OPPVEKST

MEDVIRKNING

Arbeidet med denne oppvekstplanen pågikk i 2024 og 2025. I prosessen ble det lagt stor vekt på medvirkning, og hele befolkningen var invitert til å engasjere seg, skrive innspill og delta på møter.

Skoleelever og barnehagebarn i hele kommunen ble involvert i arbeidet med oppvekstplanen. Medvirkningen var tilpasset barnas alder.

Tidens første elevkonferanse i Hamarøy ble avholdt 21. februar 2025. Tema var ny oppvekstplan. Elevrådene på alle skolene var samlet, og ungdomsrådet var arrangør.

Under planprosessen ble møter, medvirkning og verksteder innledet med leker som passer godt for barn og voksne sammen. Her fra Drag/Helland samfunnshus og Hamsunsenteret.

FRA MEDVIRKNINGEN MED SKOLEELEVER

Hva er best med å bo i Hamarøy?

Jasskavuhta

Alle e
forskjellig

Skolen
og fritid

Bállotjiekttjam

Alle vennene
mine bor her

Nesten alle
kjenner
hverandre

Det er mange
snille mennesker
her

Heimstedet

Kjenner de
i butikken

Naturen
og miljøet

Det er ro
og fred

Venner og
fritidssport

Kjenn alle

Rádnastallam

Luonndo